

3.3. Öğrenim Protokolü ve Kayıt Süreci

3.3.1. Öğrenim Protokolü

Öğrenim Protokolü bölüm başkanı veya onun görevlendirdiği bölüm koordinatörü danışmanlığında öğrenci tarafından hazırlanan ve değişimi gerçekleştiren yükseköğretim kurumlarının yetkilileri tarafından onaylanan bir belgedir. Bu belgede, öğrencinin kendi kurumunda öğrenime devam etmesi durumunda alması gereken dersler, bu derslerin yerine kabul eden yükseköğretim kurumunda alacağı dersler ve bu derslerin eşleştirilmesinin akademik açıdan programın amaçlarına uygunluğunu belirten onay bölümleri bulunmaktadır. Tanımlanmış ders programı ile bu derslere ait kredilerin açık olarak belirtildiği Öğrenim Protokolü, değişim dönemi başlamadan önce hazırlanmış ve onaylanmış olmalıdır.

Yükseköğretim Kurumları Arasında Öğrenci ve Öğretim Üyesi Değişim Programına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olan bir Öğrenim Protokolü;

- Öğrencinin kabul eden yükseköğretim kurumunda alacağı dersler ve kredileri,
- Alacağı derslerin karşılığı olarak, gönderen yükseköğretim kurumunda hangi derslerin sayılacağı ve bu derslerin kredileri,
- Derslerin karşılıklı eşleştirilmesi (hangi ders veya derslerden geçerse, hangi ders veya derslerden geçmiş sayılacağı),
- Gönderen yükseköğretim kurumunun, ***sayılacak-almacak dersler*** listesinin uygun olduğunu belirten yetkili imzaları,
- Kabul eden yükseköğretim kurumunun Öğrenim Protokolünde belirtilen ***'almacak dersler'***in açılacağına dair yetkili imzaları içermektedir.

Öğrenim Protokolü, her iki kurum yetkilileri ve öğrenci tarafından imzalanan bir taahhüt belgesidir. Öğrenci, bu belgeyi imzaladığında, alınacak dersleri sayılacak derslerin yerine uygun bulduğunu ve bu dersleri kabul eden yükseköğretim kurumunda takip edeceğini; gönderen yükseköğretim kurumu da öğrencinin alınacak dersleri başarması durumunda sayılacak derslerden başarılı olduğunu kabul edeceğini taahhüt etmiş olur. Bu belge, gönderen yükseköğretim kurumunun ilgili Yönetim Kurulu kararı ile geçerlilik kazanır.

Öğrenim Protokolünde yer alan **sayılacak ve alınacak** derslerin açıklamaları aşağıda verilmiştir. Farklı yükseköğretim kurumlarındaki derslerin, içerik ve kredi açısından birbirleriyle örtüşmemesi ihtimaline karşılık; sayılacak dersler ve bunların karşılığı olarak alınacak derslerin belirlenmesi önemlidir.

3.3.2. Sayılacak Dersler ve Kredileri

Sayılacak dersler, öğrencinin kendi kurumunda öğrenime devam etmesi durumunda almak zorunda olduğu derslerdir.

Genel olarak yükseköğretim kurumlarının ders programları ve derslerin kredilerinde, öğrenim yarıyıl/yıllarına göre farklılıklar olabilmektedir. Bu nedenle, sayılacak dersler, öğrencinin öğrenim göreceği yarıyılın ve öğrencinin durumuna göre alt veya üst yarıyılların derslerini de içerebilir. Bu durum, Öğrenim Protokolü'nün hazırlanması bölümünde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Öğrenci, gönderen yükseköğretim kurumunda öğrenime devam etmesi durumunda ilgili dönem için belirlenen kredi karşılığı kadar "**sayılacak ders**" (ilgili döneme ait öğrenci iş yükü) seçmek zorundadır. Gönderen yükseköğretim kurumunun onayını almak koşuluyla, daha fazla kredi karşılığı ders seçebilir. Gönderen yükseköğretim kurumu tarafından, Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümlerine göre, üstten ders alma koşulları gibi nedenlerle (örneğin, not ortalamasının 2,80'den yukarı olması gibi) kredi sınırlandırılması getirilemez.

Sayılacak derslerin kredileri, ulusal kredi veya AKTS (ECTS) kredi sistemine göre açık olarak belirtilmiş olmalıdır. Karma kredi sistemi (örneğin, bazı dersler ulusal, bazıları da AKTS kredisi gibi) kullanılamaz. Her iki yükseköğretim kurumunda kullanılan kredi sistemlerinde farklılık olması durumunda TYYÇ (Türkiye Yükseköğretim Yeterlikler Çerçevesi) ilgili düzey ve döneme ait iş yükü karşılığı kredi miktarı dönüşüm için kullanılmalıdır. Örnek: Yerel kredi sisteminde 1 yarıyıl 18 kredi karşılığı ise, bu yarıyıla ait TYYÇ'de belirtilen yük 30 krediye denk kabul edilmelidir.

3.3.3. Alınacak Dersler ve Kredileri

Alınacak dersler, öğrencinin, Farabi öğrencisi olarak kabul edildiği yükseköğretim kurumunda alacağı derslerdir. Bu dersler, öğrencinin öğrenim gördüğü programın beklenen tüm çıktılarına uygun ve akademik açıdan sayılacak derslerin karşılığı olmalıdır. Derslerin eşleştirilmesinde, içerik ve kredi açısından tam bir uyum olamayacağı dikkate alınmalıdır. İçerik farklılıkları, özellikle seçmeli derslerde daha fazla olabilir. Bu durumda, programın zorunlu derslerine öncelik verildikten sonra, alan açısından uyumluluk veya bölüm dışı seçeneğine karşılık gelme durumu da yeterli görülebilir. Örneğin, kimya bölümü için analitik kimya alanındaki bir dersin yerine, temel bir ders olmamak koşuluyla, başka bir ders de denk kabul edilebilir. Yetkililerin onaylaması halinde, öğrenci Kuantum Kimyası dersi yerine, Korozyon Kimyası dersini seçebilir. Bunun yanında müfredata uygun olması halinde alan dışı bir ders de alan dışı seçmeli ders karşılığı alınabilir.

Alınacak derslerin kredileri, **sayılacak derslerin** kredileri cinsinden belirtilmelidir. **Alınacak derslerin** tek tek kredilerinin **sayılacak derslerin** kredilerine eşit olması gerekmez. Ancak, **alınacak derslerin** toplam kredisi, **sayılacak derslerin** toplam kredisine eşit veya toplam kredisinden daha fazla olmalıdır. Ek olarak yükseköğretim kurumları arasında kredi hesaplamasında farklılıklar olması durumunda öğrencinin mağduriyetine neden olmayacak şekilde denkleştirme yapılmalıdır.

3.3.4. Öğrenim Protokolünün Hazırlanması

Yönetmelik hükümlerine uygun olarak bir Öğrenim Protokolü hazırlamak için, aşağıdaki işlem basamakları takip edilebilir:

1. Öğrencinin gönderen yükseköğretim kurumunda öğrenimine devamı durumunda almakla yükümlü olduğu dersler ve kredileri, Öğrenim Protokolündeki "**Sayılacak Dersler**" sütununa yazılır. Derslerin belirlenmesinde, alttan alınması gereken dersler varsa, bunlara öncelik verilmelidir.
2. Sayılacak derslerin karşılığı olan, kabul eden yükseköğretim kurumundaki dersler ve kredileri belirlenir ve bu dersler Öğrenim Protokolündeki "**Alınacak Dersler**" sütununa yazılır. **Alınacak dersler**, gidilen yükseköğretim kurumunda alttan-üstten seçilmiş olabilir.
3. Sayılacak derslerin karşılığının bulunamaması durumunda, bu dersler Öğrenim Protokolü'nden silinir. Bu durumda, öğrencinin kendi kurumundan mezun olması için alması zorunlu derslerin tamamı dikkate alı-

arak, gidilen kurumun ders programından alınacak dersler belirlenir. Bu dersler, öğrencinin daha önce kendi kurumunda takip ettiği ve başardığı dersler olamaz.

4. Alınacak derslerin toplam kredisinin sayılacak derslerin toplam kredisinden düşük olması durumunda, eksik kredi mutlaka tamamlanmalıdır. Bunun için, seçmeli dersler Öğrenim Protokolü'ne eklenebilir.
5. Öğrenim Protokolü tercihen her yarıyıl için ayrı olarak hazırlanmalıdır. Aksi halde, dönemlik sistem uygulanan birimlerde yıllık protokol hazırlayan öğrencilerin, ikinci yarıyıl haklarından feragat ederek gönderen yükseköğretim kurumuna dönmeleri halinde önemli sorunlara yol açacaktır. Ancak, zorunlu hallerde Öğrenim Protokolü yıllık da yapılabilir. Bu durumlar;
 - a) Yıllık program uygulayan birimler,
 - b) Güz ve Bahar yarıyıllarının derslerinin karşılıklı örtüşmesi,
 - c) Gönderen yükseköğretim kurumunda bir dersin kabul eden yükseköğretim kurumunda iki döneme yayılmış olması (veya tersi)
 - d) Güz döneminde kredi eksiği ve Bahar döneminde kredi fazlası (veya tersi) gibi ders denkleştirmelerinden kaynaklanan sorunlardır.

Yukarıda belirtildiği şekliyle hazırlanan Öğrenim Protokolünü imzalayan öğrenci;

- Ders kaydını ve ekle/sil uygulamasını kabul eden yükseköğretim kurumunun akademik takvimine göre yapacağını,
- Ders geçme notunun, kabul eden yükseköğretim kurumunun ilgili Yönetmelik hükümlerine göre belirleneceğini,
- Başarısız olduğu derslerin karşılığı olan dersleri, gönderen yükseköğretim kurumuna döndüğünde yeniden almak zorunda olduğunu,
- Disiplin suçları durumunda, kabul eden yükseköğretim kurumunun ilgili Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağını,
- Kabul eden yükseköğretim kurumunda tüm derslerden devamsızlıktan kalması halinde aldığı bursları gönderen yükseköğretim kurumuna iade etmeyi kabul eder.

FARABI DEĞİŞİM PROGRAMI

ÖĞRENİM PROTOKOLÜ

20../20__AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ BAHAR DÖNEMİ GÜZ/BAHAR DÖNEMİ

Öğrencinin Adı-Soyadı	
Öğrenci Numarası	
T.C. Kimlik Numarası	
Enstitü/Fakülte/Yüksekokul/MYO	
ABD/Bölümü/Programı	
Kabul Eden Yükseköğretim Kurumu	

DERS PROGRAMI

	Kabul Eden Yükseköğretim Kurumunda Alınacak Dersler ÜNİVERSİTESİ			Gönderen Yükseköğretim Kurumunda Sayılacak Dersler ÜNİVERSİTESİ		
	Kodu	Dersin Adı	Kredi	Kodu	Dersin Adı	Kredi
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
	Toplam Kredi			Toplam Kredi		

Öğrencinin İmzası: Tarih: .../.../201

GÖNDEREN KURUM: Öngörülen ders programının/öğrenim protokolünün uygun olduğunu onaylıyoruz.

Bölüm Başkanı veya Koordinatörünün Adı/ Soyadı	Kurum Koordinatörünün Adı/Soyadı
Tarih ../.../201	Tarih ../.../201
İmza	İmza

KABUL EDEN KURUM: Öngörülen ders programının/öğrenim protokolünün uygun olduğunu onaylıyoruz.

Bölüm Başkanı veya Koordinatörünün Adı/Soyadı	Kurum Koordinatörünün Adı/Soyadı
Tarih ../.../201	Tarih ../.../201
İmza	İmza

3.3.5. Öğrenim Protokolünün Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Öğrencilerin, Öğrenim Protokolü nedeniyle herhangi bir hak kaybına uğramamaları için, aşağıda belirtilen hususlara dikkat etmesi gerekir.

- Öğrenim Protokolündeki sayılacak dersler, alınacak derslerle eşleştirilmelidir. Öğrenim Protokolünde öğrencinin hangi derslerinin yerine hangi dersleri alacağı ve kredileri de belirtilir (Farabi Değişim Programı Yönetmeliği Madde 16/1).
- Öğrenim Protokolünde, bir dersin bir derse eşleştirilmesi zorunlu değildir. Birden fazla ders bir derse eşleştirilebileceği gibi, bir ders birden fazla derse de eşleştirilebilir.

Örnek 1: Derslerin eşleştirilmesi

	Kabul Eden Yükseköğretim Kurumunda Alınacak Dersler			Gönderen Yükseköğretim Kurumunda Sayılacak Dersler		
	Kodu	Dersin Adı	Kredi	Kodu	Dersin Adı	Kredi
1		Analitik Kimya	4		Analitik Kimya	6
2		Elektroanalitik	2			
3						
4		Fizikokimya	6		Fizikokimya	4
5						Korozyon
6						
	Toplam Kredi			Toplam Kredi		

- Hangi derslerin hangi derslerle eşleştirildiği açık olarak belirtilmeli ve açıkta ders kalmamalıdır. Ayrıca dersin adı ve içeriği aynı ise kredi hesaplamalarındaki farklılıklar öğrenci lehine işletilmelidir.

Örnek 2: Hatalı protokol örneği

	Kabul Eden Yükseköğretim Kurumunda Alınacak Dersler			Gönderen Yükseköğretim Kurumunda Sayılacak Dersler		
	Kodu	Dersin Adı	Kredi	Kodu	Dersin Adı	Kredi
1	M202	Mimari Proje VI	5	302	Mimari Proje IV	6
2	M322	Kent Kuramları	2	304	Şehir Böl. ve Plan. İlke.	3
3		Seçmeli	2		Seçmeli	3
4		Seçmeli	2		Seçmeli	3
5		Seçmeli	2		Seçmeli (8.yarıyıl)	3
6		Seçmeli	2		Seçmeli (8.yarıyıl)	3
7		Seçmeli	2			
8		Seçmeli	2			
9		Seçmeli	2			
	Toplam Kredi			Toplam Kredi		
			21			21

Bu Öğrenim Protokolü'nde, toplam krediler uygun olmasına rağmen, öğrencinin seçmeli derslerden birinden kalması durumunda, hangi seçmeli dersden kalmış sayılacağı belli değildir.

- Öğrenim Protokolünün hazırlandığı dönemde, kabul eden yükseköğretim kurumunda hangi seçmeli derslerin açılacağı belli olmadığı durumlarda böyle bir protokol hazırlanabilir. Bu durumda, ders yılı başladığında, seçmeli dersler belirlendikten sonra, öğrenci gönderen yükseköğretim kurumundaki Bölüm Başkanı veya onun görevlendirdiği Bölüm Koordinatörü ile görüşerek bu dersleri belirlemeli ve eşleştirmelidir. Doğru eşleştirme, ancak seçmeli dersler belirlendikten sonra yapılabilir.

Örnek 3: Doğru düzenlenmiş Öğrenim Protokolü

(Örnek 2'de verilen hatalı protokol, aşağıdaki gibi olmalıdır)

	Kabul Eden Yükseköğretim Kurumunda			Gönderen Yükseköğretim Kurumunda		
	Kodu	Dersin Adı	Kredi	Kodu	Dersin Adı	Kredi
1	M202	Mimari Proje VI	5	302	Mimari Proje IV	6
2	M322	Kent Kuramları	2	304	Şehir Böl. ve Plan. İlke.	3
3		Seçmeli	2		Seçmeli	3
4		Seçmeli	2		Seçmeli	3
5		Seçmeli	2		Seçmeli	3
6		Seçmeli	2		Seçmeli (8.varıvıl)	3
7		Seçmeli	2		Seçmeli (8.varıvıl)	3
8		Seçmeli	2		Seçmeli (8.varıvıl)	3
9		Seçmeli	2		Seçmeli (8.varıvıl)	3
	Toplam Kredi			Toplam Kredi		
			21			21

- Her dersin eşleştirilmesi yapılamaz. Yükseköğretim kurumlarının tamamında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5/1 maddesinde yer alan ortak zorunlu dersler başka derslere eşleştirilemez. Ayrıca, özellikle Eğitim Fakülteleri için YÖK'ün belirlediği Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları, Özel Öğretim Yöntemleri, Rehberlik, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi ve Öğretmenlik Uygulaması gibi derslerin karşılığı olarak başka dersler seçilemez. Benzer durumlar, diğer disiplinler için de geçerlidir. Alınacak ve sayılacak derslerin toplam kredilerinin eşitlenmesi koşuluyla, istenilen her dersin eşleştirilebileceği düşüncesi, Yönetmelikte yer alan “öğrenim protokolü, programın amaçlarına uygun olmalıdır” hükmüne aykırıdır.